

ปฏิบัติการที่ 2

กำหนดบทบาทของสถาบันการศึกษา และตำบลหลัก

หลักการ

จากการสังเคราะห์กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลพัฒนา 44 แห่ง สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติของระบบสุขภาพชุมชน โดยเป็นความพยายามในการสร้างการมีส่วนร่วม และการเป็นภาคีหุ้นส่วนของสมาชิกและองค์กร กลุ่มต่างๆ ที่อยู่ในชุมชน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการพึ่งตนเองด้านการดูแลสุขภาพของชุมชนได้ ทั้งนี้โดยมีองค์กรหลักในการสร้างปฏิบัติการต่างๆ ให้เกิดขึ้นในชุมชนเพื่อแก้ปัญหา ยกย่องภาวะสุขภาพ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม ให้ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ องค์กรในชุมชนที่เป็นภาคประชาชน และ องค์กร/หน่วยงานของรัฐและเอกชนทั้งในและนอกพื้นที่ เช่น

กลุ่มที่ 1. ได้แก่ 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและสร้างกลไกเพื่อเอื้อให้เกิดการทำงานเชื่อมประสานกันของทุกฝ่ายในพื้นที่ สร้างแผนพัฒนาตำบลแบบมีส่วนร่วมและให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ตลอดจนเสริมศักยภาพและพัฒนาภาวะผู้นำให้กลุ่มปฏิบัติการของประชาชนกลุ่มต่างๆ เครือข่ายองค์กร หน่วยงานในพื้นที่ 2) กลุ่มปฏิบัติการของประชาชนและองค์กรอื่น ทำหน้าที่สะท้อนข้อมูลปัญหา ร่วมแสดงความคิดเห็น หาทางแก้ไขและสร้างปฏิบัติการต่างๆ ให้สามารถยกระดับหรือปรับปรุงภาวะสุขภาพ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและด้านอื่นๆของครัวเรือน และร่วมพัฒนาชุมชน ร่วมจัดทำแผนชุมชน ผ่านรูปธรรมของการปฏิบัติการของกลุ่ม 3) กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน มีบทบาทสำคัญในการจัดการกับปัญหาหรือปรับปรุงภาวะสุขภาพ เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคมและด้านอื่นๆในหมู่บ้านและตำบล รับรู้เรื่องราวทุกข์-สุขของประชาชน เรียนรู้และค้นหาวិธีการจัดการและส่งเสริมให้เกิดการจัดการไปในทิศทางที่เหมาะสมที่แก้ปัญหาได้ อีกทั้งยังเป็นองค์กรที่ทำให้เกิดการสื่อสาร สร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ 4) กลุ่มผู้นำและแกนนำฝ่ายต่างๆประจำหมู่บ้านและประจำตำบลทั้งที่เป็นประจำและเฉพาะกิจ มารวมตัวกันในรูปแบบคณะกรรมการหรือคณะทำงานเฉพาะกิจ โดยมีการปรึกษาหารือ การเสนอปัญหา และหาแนวทางแก้ไขทั้งในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล

กลุ่มที่ 2. ได้แก่ 1) หน่วยงานราชการในพื้นที่ ที่สำคัญ ได้แก่ หน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ พัฒนาชุมชน การศึกษาและอื่นๆ ซึ่งมีภารกิจในการร่วมค้นหา รับรู้และเรียนรู้สถานการณ์ของพื้นที่ เพื่อนำใช้ในการวางแผน และออกแบบการทำงานร่วมกับองค์กรอื่น ในรูปแบบของการบริการที่จำเป็นตามภารกิจของแต่ละองค์กร และการเสริมพลังองค์กรอื่นด้วยการพัฒนาศักยภาพ เสริมสมรรถนะ สร้างภาวะผู้นำ สร้างกระบวนการและวิธีการเรียนรู้ เป็นต้น และ 2) หน่วยงานนอกพื้นที่เช่น สสส. สปสช. สกว. สช. พม. สสจ. ตลอดจนสถาบันวิชาการ สถาบันการศึกษา ซึ่งมีบทบาทในการสนับสนุนงบประมาณ วิชาการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งโครงสร้างทางกายภาพ การพัฒนาศักยภาพแกนนำและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติการในตำบล

จากปรากฏการณ์ดังกล่าวข้างต้น สถาบันการศึกษาจึงเป็นสถาบันหลักที่มีความสำคัญต่อการหนุนเสริมการพัฒนางานในด้านต่างๆของพื้นที่ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดบทบาทที่เป็นรูปธรรม ที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาไกลและระบบการดูแลสุขภาพกลุ่มประชากรสำคัญในชุมชน และแนวทางการพัฒนาสมรรถนะองค์กรหลักในระดับตำบล ในการพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน อีกทั้งการพัฒนา นโยบายเพื่อสนับสนุนและผลักดันให้เกิดกระบวนการพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทบทวนบทบาทของสถาบันการศึกษาที่มีต่อการพัฒนางานในระบบการดูแลสุขภาพชุมชนในพื้นที่

2. เพื่อวิเคราะห์บทบาทและกำหนดบทบาทขององค์กรในชุมชนที่เป็นภาคประชาชน และองค์กร/หน่วยงานของรัฐและเอกชนทั้งในและนอกพื้นที่ ต่อการพัฒนางานในระบบการดูแลสุขภาพชุมชนในพื้นที่

วิธีการ

1. ประชุมกลุ่มย่อยในแต่ละสถาบันการศึกษา เพื่อวิเคราะห์และกำหนดบทบาทของสถาบันการศึกษาที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมการพัฒนากลุ่ม/แหล่งปฏิบัติการ ซึ่งนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาระบบสุขภาพชุมชนในพื้นที่

2. สถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง ดำเนินการวิเคราะห์กิจกรรมการพัฒนากลุ่ม/แหล่งปฏิบัติการในแต่ละพื้นที่ พร้อมทั้งกำหนดบทบาทขององค์กรในชุมชนที่เป็นภาคประชาชน และองค์กร/หน่วยงานของรัฐและเอกชนทั้งในและนอกพื้นที่ ซึ่งมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพชุมชนในพื้นที่

ผลลัพธ์

ข้อเสนอแนะบทบาทของสถาบันการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และองค์กรในชุมชนที่เป็นภาคประชาชน และองค์กร/หน่วยงานของรัฐและเอกชนทั้งในและนอกพื้นที่ ต่อการพัฒนางานในระบบการดูแลสุขภาพชุมชนในพื้นที่

ใบงานที่ 2

การกำหนดบทบาทของสถาบันการศึกษาและองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนางานในระบบการดูแลสุขภาพชุมชนในพื้นที่

ระบบย่อย/กลุ่ม/แหล่ง ปฏิบัติการ	กิจกรรมหลัก	ผู้เกี่ยวข้อง	บทบาท
<p>ระบบการดูแลผู้พิการและผู้สูงอายุ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค้นหา/รับสมัครแกนนำผู้ดูแลผู้สูงอายุ คนพิการ จากสมาชิกในชุมชน และเยาวชน - เสริมศักยภาพการดูแลสุขภาพ จิตอาสา การเฝ้าระวังกันในชุมชน - ดำเนินงานและติดตามการปฏิบัติงานของแกนนำ - สนับสนุนการเขียนแผนงานโครงการเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณจาก อปท. - ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานของอาสาสมัคร เพื่อให้คนในสังคม 		สถาบันการศึกษา	ร่วมเป็นที่มงานการออกแบบ การเก็บข้อมูล สนับสนุนด้านความรู้ วิชาการ
		อปต.ท่าโสม	ประสานองค์กรภายนอกเพื่อการดูแลด้านสุขภาพ
			จัดสวัสดิการสนับสนุนเบี้ยยังชีพ
			สนับสนุนงบประมาณอบรมพยาบาลน้อย
			สนับสนุนและจัดกิจกรรมเกี่ยวกับผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณค่าและสร้างจิตสำนึกคนในตำบล
			ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานและผลงานผ่านช่องทางต่างๆ
		กลุ่ม อสม.	สำรวจและเยี่ยมบ้าน ผู้พิการ ผู้สูงอายุที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ
		แกนนำชุมชน	สำรวจและเยี่ยมบ้าน ผู้พิการ ผู้สูงอายุที่ต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ
		อาสาสมัครพยาบาลน้อย	ร่วมเยี่ยมบ้านกับ อสม
	ชมรมผู้สูงอายุ	ประสานงานกับ อปตและ สอ.ในการจัดกิจกรรมให้กับสมาชิกในชมรมทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน	
	องค์กรภาครัฐในและนอกพื้นที่สอ.ท่าโสม	ร่วมทำกิจกรรมส่งเสริม ป้องกันฟื้นฟู	

ระบบย่อย/กลุ่ม/แหล่ง ปฏิบัติการ	กิจกรรมหลัก	ผู้เกี่ยวข้อง	บทบาท
ระบบการดูแลผู้พิการและ ผู้สูงอายุ (ต่อ)		กองทุนหลักประกันสุขภาพ	สนับสนุนงบประมาณทำกิจกรรม
		วัดท่าโสม	ประชาสัมพันธ์กิจกรรมและการดำเนินการให้ชุมชน ทราบ
ระบบการช่วยเหลือฉุกเฉิน	<ul style="list-style-type: none"> - ค้นหาอาสาสมัคร - พัฒนาศักยภาพ - ติดตามผลการดำเนินงาน - เผยแพร่ผลการดำเนินงานให้รับทราบทั้งภายใน และภายนอก 	สถาบันการศึกษา	ร่วมเป็นที่จัดการออกแบบ การเก็บข้อมูล สนับสนุนด้านความรู้ วิชาการ
		อบต.ท่าโสม	ประสานองค์กรภายนอกเพื่อการดำเนินการ
			สนับสนุนงบประมาณดำเนินการ
			จัดอบรม อปพร.เพื่อเป็นผู้ดำเนินการ ในเดือน สิงหาคม ของทุกปี
		อบต.ท่าโสม	คิดค้น หานวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้มี ประสิทธิภาพเช่น การจัดทำคลังเลือดในคนในชุมชน
		อปพร.	ดำเนินการช่วยเหลือเมื่อเกิดเหตุ
		อสม. แกนนำชุมชน	ประชาสัมพันธ์แนวความคิดการดำเนินงาน
			เป็นผู้ประสานงานระหว่าง อบต.กับประชาชนในพื้นที่
		องค์กรภาครัฐในและนอก พื้นที่	เป็นแหล่งสนับสนุนทรัพยากร
		กองทุนหลักประกันสุขภาพ	สนับสนุนงบประมาณทำกิจกรรม
สอ.ท่าโสม	เป็นพี่เลี้ยงและให้คำปรึกษา		

ระบบย่อย/กลุ่ม/แหล่งปฏิบัติการ	กิจกรรมหลัก	ผู้เกี่ยวข้อง	บทบาท
ระบบการเรียนรู้เพื่อเด็กและเยาวชน	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในเรื่องการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเด็กและเยาวชน - แสวงหาเครือข่ายเพื่อร่วมพัฒนา - ดำเนินการพัฒนา - ติดตามผลการดำเนินงาน - เผยแพร่ผลการดำเนินงานให้รับทราบทั้งภายในและภายนอก - ตรวจร้านค้าในชุมชน 	สถาบันการศึกษา	ร่วมเป็นที่มงานการออกแบบ การเก็บข้อมูล สนับสนุนด้านความรู้ วิชาการ
		อบต.ท่าโสม	ประสานองค์กรภายนอกเพื่อการดำเนินการ
			ดำเนินการจัดการอบรม อย น้อย
			เปิดพื้นที่สร้างสรรค์
		วัดท่าโสม	จัดกิจกรรมอบรมพัฒนาเด็กและเยาวชน
		อสม. แกนนำชุมชน	เป็นพี่เลี้ยง และเป็นวิทยากรให้กับเยาวชนเช่น การตรวจอาหาร ร้านค้า แผงลอย ตลาดนัด
		องค์กรภาครัฐในและนอกพื้นที่	เป็นแหล่งสนับสนุนทรัพยากร วิทยากร
		กองทุนหลักประกันสุขภาพ	สนับสนุนงบประมาณทำกิจกรรม
		สอ.ท่าโสม	เป็นพี่เลี้ยง และประสานวิทยากรในการดำเนินกิจกรรมและโครงการ
โรงเรียนในตำบลท่าโสม 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดท่าโสม , โรงเรียนบ้านอ่างกระป่อง, โรงเรียนวัดสลัก และโรงเรียนคลองศอก	คัดเลือกและส่งนักเรียนเข้ารับการอบรม โรงเรียนละ 10 คน		